

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

ครูชมพูนุท ภู่สกุล

เรื่อง

ประเภทของการขับร้อง

เพลงไทย

ทบทวน

เพลงไทยถึงแม้จะเป็นเพลงที่สนุกสนานหรือเศร้าโศก เสียงเพลงที่ถ่ายทอดออกมา ก็จะมีระดับเสียงใกล้เคียงกัน การที่ผู้ฟังจะเกิดอารมณ์คล้ายตามกับเพลงนั้น **ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ** เช่น **จังหวะ ทำนอง ลีลา** ความสามารถของผู้บรรเลงในการใช้กลเม็ดเด็ดพรายต่าง ๆ เพื่อทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้ายตาม

นภขมื่นเตา

ครูประชิด ขำประเสริฐ ขับร้อง
ปีพาทย์ไม้แข็ง
วงครูสมภาพ ขำประเสริฐ

สำเนาเสียงจากเทปคาสเซ็ท : ฉัตรกร เกตุมี

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

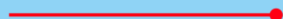
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

นกขมิ้นเถา : ครูประชิต ขำประเสริฐ ขับร้อง

เผยแพร่โดย : Deklenkhim Channel

เผยแพร่วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=z๒PVHqlcsv๔>

นักเรียนคิดว่า

**การขับร้องเพลงไทยสามารถจำแนกประเภทได้หรือไม่
อย่างไร**

เรื่อง

ประเภทของการขับร้อง

เพลงไทย

ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของการขับร้องเพลงไทยได้อย่างถูกต้อง

ทบทวน

การขับร้องเพลงไทย

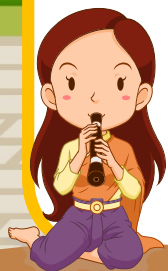
การขับร้อง หมายถึง ศิลปะการใช้เสียงร้อง ถ่ายทอดความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ ถ้อยคำบรรยายหรือพรรณานื่อหาสาระ ที่ต้องการ บอกให้ผู้อื่นได้รับรู้เรียกว่า “เนื้อร้อง”

ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

แบ่งออกได้ ๓ ประเภท

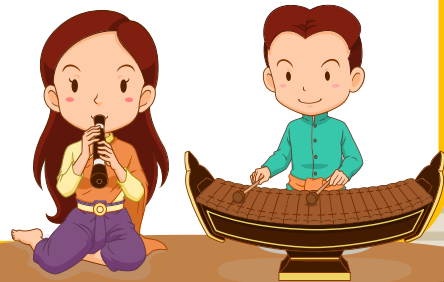
๑. การขับร้องอิสระ
๒. การขับร้องประกอบดนตรี
๓. การขับร้องประกอบการแสดง

๑. การขับร้องอิสระ

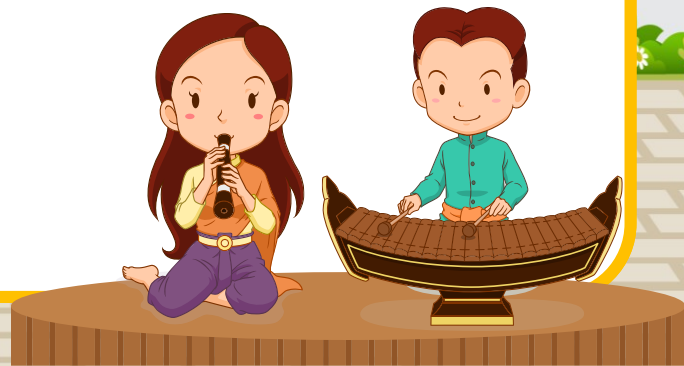
หมายถึง การขับร้องโดยทั่ว ๆ ไป ตามลำพัง เป็นลักษณะของการร้องโดยไม่มีดนตรีประกอบ ผู้ขับร้องสามารถกำหนดระดับเสียงสูง-ต่ำได้ตามความเหมาะสมกับเสียงของตน โดยไม่ต้องคำนึงถึงระดับเสียงของเครื่องดนตรีหรือเสียงของผู้ขับร้องคนอื่น

๑. การขับร้องอิสระ

แต่สิ่งที่ควรระวัง คือ ผู้ขับร้องต้องรักษาระดับเสียงให้คงที่ ไม่เพี้ยน ถูกต้องตามทำนองและรักษาจังหวะเพลงให้สม่ำเสมอ รวมถึง คำร้องต้องถูกต้องและชัดเจน

ตัดตอนจาก บทละครเรื่องท้าว ตอน ท้าวสินนุราชชุบตัว

“ภาพย”

ขับภาพย และสรภัญญะ โดย
อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน {ศิลปินแห่งชาติ}

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ภาพยนตร์อัญเชิญเทวดา และบทสรวงัญญาะ ๑ บทละครเรื่องคาวี
ตอน ทำวสันนุราชชุบตัว (อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน)

เผยแพร่โดย : Angryowl_Culturalmusic

เผยแพร่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=oGxyPZa๙yNU>

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

เป็นการขับร้องเพลงที่มีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ อาจจะเป็น บรรเลงรวมวงได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย หรือวงมโหรี หรือบรรเลงเครื่องดนตรีชิ้นใดชิ้นหนึ่งประกอบการขับร้อง

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

การขับร้องประเภทนี้ผู้ขับร้องต้องคำนึงถึงระดับเสียง ทำนอง จังหวะ ให้กลมกลืนเข้ากับเสียงของเครื่องดนตรี สามารถแบ่งลักษณะของการขับร้องไทยประกอบดนตรีได้ ๓ ลักษณะ

๒.๑ การร้องคลอ

๒.๒ การร้องลำลอง

๒.๓ การร้องรับและร้องส่ง

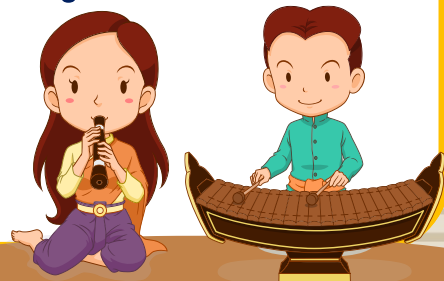

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๑ การร้องคลอ

การร้องพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรีโดยดำเนินทำนองเดียวกัน โดยที่เสียงของเครื่องดนตรีจะบรรเลงทำนองให้เข้ากับเสียงร้องอย่างกลมกลืน เช่น การสีซอสามสายหรือซอด้วง ซออุ้กลอเสียงร้อง เป็นต้น

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

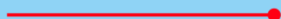
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ต้นอาบู่หะซัน วงครุอาวุโส งานวิศิษฐ์ศิลป์ ป.ศ.๒๕๕๕

เผยแพร่โดย : Karn Suwankiti

เผยแพร่วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=lcKbozkwLoo>

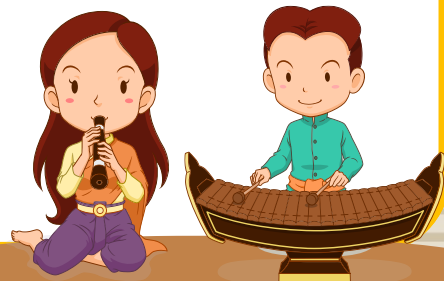

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๒ การร้องลำลอง

การร้องเพลงไปพร้อม ๆ กับการบรรเลงดนตรี แต่วิธีการบรรเลงและร้องต่างดำเนินไปโดยอิสระ โดยบรรเลงไปตามแนวดำเนินทำนองของตนเอง เช่น การร้องลำลองเพลงเห่-เชิดฉิ่ง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

Royal Thai Khon คีตกิรินทร์ชิต ตอน พรหมาศ

เผยแพร่โดย : Raphael S. D.

เผยแพร่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=lo๑ms๔๗Q๑v๔>

๒. การขับร้องประกอบดนตรี

๒.๓ การร้องรับและร้องส่ง

การร้องที่มีดนตรีรับในลักษณะของการสลับกันร้องและบรรเลง กล่าวคือ ผู้ขับร้องขึ้นก่อน เมื่อจบท่อนแล้วดนตรีจึงรับด้วยลูกฆ้องหรือทำนองหลักเดียวกัน จากนั้นดนตรีก็จะส่งให้ผู้ขับร้องรับในท่อนต่อไป ทำซ้ำในลักษณะเดิมจนร้องและบรรเลงเพลงจนจบเพลง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ต้นเรื่องรามเกียรติ์ ตอน นางลอย - วงปี่พาทย์ไม้ نرم

เผยแพร่โดย : ดนตรีไทย ประสานมิตร

เผยแพร่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๐

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=ebJ๗mW๗cBJ๘>

๓. การขับร้องประกอบการแสดง

การขับร้องประกอบการกิริยาอาการของนักแสดงหรือเพื่อบรรยายเรื่องราวในการดำเนินเนื้อเรื่องของการแสดงนั้น ๆ เช่น การแสดงโขน การแสดงละคร หนังใหญ่ หุ่นกระบอก เป็นต้น

การร้องเพลงลักษณะนี้ต้องคำนึงถึงเสียงดนตรี เสียงของนักร้องด้วยกัน พร้อมกันนั้นจะต้องดูท่าทางและถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครนั้น ๆ ด้วย

๓. การขับร้องประกอบการแสดง

ดังนั้น ผู้ขับร้องประกอบการแสดง จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่อง
บทละคร และฝึกหัดจนเกิดความชำนาญ นับได้ว่าเป็นศิลปะของ
การขับร้องเพลงไทยในชั้นสูง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

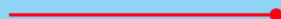
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ละคร ราชธานีราช - ตอน สมิงพระรามรบกามณี

เผยแพร่โดย : Siammelodies

เผยแพร่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=iJkVDNhrYoc>

กิจกรรม เรื่องประเภทของการขับร้องเพลงไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุป
ความรู้เรื่องประเภทของการ
ขับร้องเพลงไทยในรูปแบบ
แผนผังความคิด และเขียนระบุ
รายละเอียดพอสังเขป

ใบงานที่ ๒ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้ : ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เรื่องประเภทของการขับร้องเพลงไทยในรูปแบบแผนผังความคิด
และเขียนระบุรายละเอียดพอสังเขป

ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

สรุป ประเภทของการขั้บร้องเพลงไทย

แบ่งออกได้ ๓ ประเภท

๑. การขั้บร้องอิสระ

๒. การขั้บร้องประกอบดนตรี

๒.๑ การร้องคลอ

๒.๒ การร้องลำลอง

๒.๓ การร้องรับและร้องส่ง

๓. การขั้บร้องประกอบการแสดง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ประเภทของบทเพลงที่ใช้สำหรับการบรรเลง

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

